

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 206135 23 Рев
Бања Лука, 5.3.2024. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Горјане Попадић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Т.Т. из Б.Л., коју заступа М.А. адвокат из Б.Л., против тужених М.Ђ. и Б.Ђ1., оба из Б.Л., које заступа С.Д. адвокат из Б.Л. ради утврђивања брачне тековине, вриједност спора 32.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужених против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 206135 23 Гж 2 од 12.4.2023. године, на сједници одржаној 5.3.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 206135 21 П 2 од 22.11.2022. године, дјелимично је усвојен тужбени захтјев тужитељице и утврђено да некретнина која се у нарави односи на стамбени објекат хоризонталних мјера 12 м x 8 м и вертикалних мјера По+Пр+М, без земљишта, изграђен на земљишту означеном као к.ч. број 611/1 “кућиште и двориште” површине 985 м² уписано у зк.ул. број 7523 СП Б.Л. што по новом премјеру одговара некретнинама означеним као к.ч. број 231/1 “кућа и зграда” површине 214 м², к.ч. број 231/1 званој “њива” површине 261 м² и к.ч. број 231/1 званој “кућиште и двориште” површине 500 м², све уписане у п.л. број 812 к.о. Б.Л. 7, представља заједничку имовину стечену у браку између тужитељице и туженог М.Ђ. (даље: првотужени) са по ½ дијела и тужени су обавезани да то признају и трпе, док је одбијен тужбени захтјев у дијелу којим се тражи да се утврди да ¾ дијела предметног земљишта представља заједничку имовину стечену у браку између тужитељице и првотуженог са по ½ дијела, што би тужени били дужни признати и трпити. Обавезани су тужени да тужитељици солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 15.750,25 КМ, са законским затезним каматама од 22.11.2022. године као дана доношења пресуде, а одбијен је захтјев преко тог износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 206135 23 Гж 2 од 12.4.2023. године, жалбе странака су дјелимично усвојене и првостепена пресуда у дијелу одлуке о главној ствари преиначена, тако што је утврђено да ¾ дијела стамбеног објекта хоризонталних мјера 12м x 8м и вертикалних мјера По+Пр+М, као и ¾ дијела земљишта на ком је изграђен стамбени објекат означено као к.ч. број 611/1 “кућиште и двориште” површине 985 м² уписано у зк.ул. број 7523 СП Б.Л. што по новом премјеру

одговара некретнинама означеним као к.ч. број 231/1 “кућа и зграда” површине 214 м², к.ч. број 231/1 званој “њива” површине 261 м² и к.ч. број 231/1 званој “кућиште и двориште” површине 500 м², све уписане у п.л. број 812 к.о. Б.Л. 7, представља заједничку имовину стечену у браку између тужитељице и првотуженог са по ½ дијела, и туженима је наметнута обавеза да то признају и трпе, а одбијен је захтјев тужитељице да се утврди да ¼ дијела наведеног стамбеног објекта чини њихову заједничку имовину стечену у браку. У осталом дијелу жалбе странака су одбијане и означена првостепена пресуда у дијелу одлуке о трошковима поступка потврђена и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Тужени ревизијом побијају другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлажу да се побијана пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Тужитељица захтјевом у тужби тражи да се утврди да стамбени објекат изграђен на земљишту површине 985 м² уписано у зк.ул. број 7523 СП Б.Л., што по новом премјеру одговара некретнинама уписаним у п.л. број 812 к.о. Б.Л. 7, ближе означене у изреци првостепене пресуде и ¾ дијела наведеног земљишта представљају заједничку имовину стечену у браку између тужитељице и првотуженог са по ½ дијела, што су тужени дужни признати и трпити.

Расправљајући о овако постављеном тужбеном захтјеву првостепени суд је на основу проведених доказа утврдио: да су тужитељица и првотужени закључили брак ...2001. године у Б.Л., да су у браку стекли двоје дјеце В.Ђ., рођеног ...2004. године и М.Ђ. рођеног ...2006. године; да је брачна заједница између њих фактички прекинута у фебруару 2010. године и да је брак разведен пресудом Основног суда у Бањој Луци, број 71 0 П 084251 10 П од 28.1.2011. године; да су током трајања брачне заједнице тужитељица и првотужени били запослени и остваривали зараду и да на околности висине остварених зарада нису предлагали извођење доказа; да је изградња стамбеног објекта започета 1998. године, да је изграђен подрум, приземље и мансарда, до обустављања радова од стране надлежних инспекцијских органа ради прибављања нове урбанистичко техничке сагласности (објекат је грађен на локацији ранијег објекта који је срушен), а према наводима оца првотуженог – Б.Ђ.1 (даље: друготужени) градња је настављена 2000. године када су направљене три виле, да су 2002/2003. године уграђена вањска и унутрашња столарија; да су тужени током поступка тврдили да је предметни објекат изграђен искључиво средсвима друготуженог, док је тужитељица тврдила да је након закључења брака са првотуженим у изградњи истог у знатном дијелу учествовао и њен отац, који је по струци грађевински инжењер и да је имао фирму у Р. Ф., у М., што приликом саслушања у својству свједока је и лично потврдио; да су Б.Ђ.2. и њен син Б.Ђ.1 (друготужени) као поклонодавци и првотужени, као поклонопримац дана 12.2.2002. године закључили уговор о поклону овјерен код Основног суда у Бањој Луци 25.3.2002. године под бројем: Ов-4106/2, којим су поклонодавци поклонили поклонопримцу ¾ дијела некретнина, које у нарави престављају кућу изграђену на к.ч. број 611/1, уписана у зк.ул број 8734 к.о. Б.Л. и ¾ дијела права трајног кориштења на тој парцели, док је друготужени задржао за себе ¼ дијела тих некретнина; да је по основу означеног уговора о поклону првотужени укњижен са правом својине на кући и згради,

без земљишта на к.ч. број 611/1, површине 985 м² укњиженог као друштвена својина са 1/1, са $\frac{3}{4}$ дијела и са $\frac{3}{4}$ дијела права кориштења земљишта, а друготужени са $\frac{1}{4}$ дијела сувласништва на објекту и $\frac{1}{4}$ дијела права кориштења земљишта; да је уговором о поклону број ОПУ-... од 25.12.2009. године који је закључен код нотара С.И. из Б.Л., првотужени, као поклонодавац, поклонио друготуженом, као поклонопримцу свој сувласнички дио са $\frac{3}{4}$ дијела на предметним некретнинама; да је у електронском зк.ул. број 7523 к.о. Б.Л. од 21.6.2017. године (ранији зк.ул. 8734), на основу наведеног даровног уговора број ОПУ-... од 25.12.2009. годин, као власник предметних некретнина уписан друготужени са 1/1 и да је у п.л. број 812 к.о. Б.Л. 7 од 21.6.2017. године уписан као посједник са 1/1 на парцели означеној као к.ч. број 231/1; да су према картици промета по рачуну тужитељице код С. а.д. Б.Л. у периоду од 1.1.2002. године до 8.12.2014. године, на исти у више наврата уплаћена новчана средства од стране М.Т., њеног оца у току: 2003. године износ од 12.070,64 КМ, 2004. године износ од 17.161,34 КМ и 2005. године износ од 40.638,58 КМ што укупно износи 69.870,56 КМ; да је вјештак геодетске струке З.Г., дипл инж. геод. сачинио историјат уписа за парцелу уписану у зк.ул. број 8734 к.о. Б.Л. од дана формирања наведеног зк.ул. до дана вјештачења при чему је нашао, да је у земљишно књижној евиденцији под бројем Дн-... од 15.3.2010. године, спојено земљишно књижно тијело А II и А I на к.ч. број 611/1 и брисан је упис друштвене својине, те да је 18.3.2010. године формиран електронски зк.ул. број 7523 к.о. Б.Л. у ком су подаци преузети из писаног зк.ул. број 8734 и то: к.ч. број 611/1, са површином од 985 м², са правом својине на Б.Ћ.1 (друготужени) са 1/1; и да је вјештак грађевинске струке М.К., дипл. инж. арх. – грађ. струке процијенио вриједност изведеног дијела објекта са стањем на дан 14.5.1998. године у износу од 79.831,00 КМ и вриједност земљишта у износу од 9.344,00 КМ.

Полазећи од утврђења да су тужитељица и првотужени у току трајња брачне заједнице, по основу уговора о поклону закљученог 12.2.2002. године између друготуженог и његове мајке Б.Ћ.2. (као поклонодаваца) и првотуженог (као поклонопримца), чији су потписи овјерени код Основног суда у Бањој Луци под бројем ОВ-I-4106/2002, стекли стамбени објекат без земљишта изграђен на парцели к.ч. број 611/1, површине 985 м² уписаној у зк.ул. број 7523 СП Б.Л., што по новом премјеру одговара парцелама к.ч. број 231/1 „кућа и зграда“ површине 214 м², к.ч. број 231/1 „њива“ површине 261 м² и к.ч. број 231/1 „кућиште и двориште“, површине 500 м², уписаним у п.л. број 812 к.о. Б.Л.; да некретнине које су предмет уговора о поклону представљају брачну имовину тужитељице и првотуженог, јер тужени нису доказали да су постојале посебне околности које би упућивале на закључак да је поклон учињен само првотуженом, да то не произлази из садржаја, нити из намјене поклона и да је мотив поклона био да тужитељица и првотужени ријеше своје стамбено питање, првостепени суд је закључио да је поклон учињен њима обома и да има карактер заједничке имовине стечене у браку, те да је удио тужитељице и првотуженог у предметној имовини са по $\frac{1}{2}$ дијела и тужени су обавезани да то признају и трпе. Код оваквог утврђења чињеница исти суд је становишта, да је без правног значаја за одлуку у овоме спору околност да је првотужени уговором о поклону закљученим са друготуженим 25.12.2009. године под бројем ОПУ-... „вратио друготуженом“ предметне некретнине (који уговор је предмет другог поступка који се води по тужби тужитељице против овдје тужених, ради утврђења ништавости истог). Истом пресудом, одбијен је тужбени захтјев у дијелу којим тужитељица тражи да се утврди да $\frac{3}{4}$ дијела предметног земљишта на којем је саграђен објекат и које служи његовој употреби, представља заједничку имовину стечену у браку са првотуженим из разлога, што је наведени стамбени објекат изграђен на земљишту које је дијелом - на к.ч. број 610/7, површине 18 м², уписана у зк.ул. број 3456 к.о. Б. Л.

и на к.ч. број 611/39, површине 5 м², уписана у зк.у. број 1 к.о. Б.Л., као друштвена својина, са правом кориштења у корист општине Б.Л. и да као такво нема карактер брачне имовине и о трошковима поступка одлучено је као у изреци пресуде.

Другостепени суд је жалбу тужитељице дјелимично усвојио и првостепену пресуду у одбијајућем дијелу захтјева преиначио и усвојио тужбени захтјев, из разлога што је брисан упис друштвене својине на парцели к.ч. број 611/1 из зк.ул. број 3456 к.о. Б.Л., површине 18 м² и на парцели к.ч. број 611/39, из зк.ул. број 1 к.о. Б.Л., површине 5 м², које су у обухвату парцела на којима је изграђен предметни објекат и које служе његовој редовној употреби. Налазећи да нису основани жалбени наводи тужених да тужитељици по основу њеног доприноса у стицању стамбеног објекта припада право на облигационо правни, а не стварно правни захтјев и прихватајући разлоге првостепеног суда да уговор о поклону закључен 25.12.2009. године, није релевантан за пресуђење у овој правној ствари, другостепени суд је и жалбу тужених дјелимично усвојио и првостепену пресуду у досуђујућем дијелу захтјева преиначио и утврдио да брачну имовину представља $\frac{3}{4}$ дијела спорних некретнина, те да удио тужитељице износи $\frac{1}{2}$ дијела и о трошковима поступка је одлучио као у изреци пресуде.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и ревизионим наводима тужених није доведена у озбиљну сумњу.

Сагласно одредби члана 270. став 6. Породичног закона („Службени гласник Републике Српске“, број 54/02 до 56/19, даље: ПЗ), поклони трећих лица учињени током брачне заједнице (у новцу, стварима, пружању помоћи радом и слично), улазе у заједничку брачну имовину, без обзира који их је брачни друг примио, уколико другачије не произлази из намјене поклона, или се из околности у моменту давања поклона може закључити да је поклонодавац желио учинити поклон само једном од брачних супружника. Према одредби члана 272. став 1. ПЗ, свакоме од супружника припада по једна половина заједничке имовине, с тим што по одредби члана 273. став 1. истог закона, сваки брачни супружник може захтијевати да му суд одреди већи дио од припадајуће му половине заједничке имовине, ако докаже да је његов допринос у стицању заједничке имовине очигледно већи од доприноса другог брачног супружника.

Према утврђењу нижестепених судова које сагласно одредби члана 240. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), не може бити предмет преиспитивања у овом ревизионом поступку, предметне некретнине имају карактер заједничке имовине тужитељице и првотуженог стечене у браку, са једнаким удјелима сваког од њих, у стицању исте.

Цијенећи околности конкретног случаја у којима је предметни уговор о поклону закључен дана 12.2.2002. године, дакле убрзо након закључења брака између тужитељице и првотуженог (закљученог ...2001. године); околност да су тужитељица и првотужени по закључењу брака живјели у кући мајке првотуженог, све до јануара 2004. године јер нису имали ријешено стамбено питање; да је наведени стамбени објекат у вријеме закључења брака између тужитељице и првотуженог био степена завршености - подрума, приземља и мансарде; да су обе породице (породице тужитељице и првотуженог) од самог почетка брачне заједнице између тужитељице и првотуженог, својим средствима и другим видовима помоћи, у договору једних са другим улагали у довршење изградње предметног објекта; да је уговор о поклону закључен убрзо након закључења брака између тужитељице и првотуженог, с намјером да се ријеша њихово

стамбено питање, да су стекли заједничку дјецу, да им је и мајка првотуженог, у чијој кући су тужитељица и првотужени живјели по закључењу брака до пресељења у предметни објекат, помогла на тај начин, дакле, од самог почетка трајања њихове брачне заједнице, породице са обе стране су помагале и доприносиле у довршетку изградње предметног објекта, о чему свједоче и поменути докази о преносу новчаних средстава на рачун тужитељице од стране њеног оца, па је очигледно да је у моменту давања поклона, намјена поклона била њима обома, у сврху рјешавања њиховог стамбеног питања, у који објекат су се тужитељица и првотужени са дјецом уселили 2004. године, користећи приземље и три виле, а друготужени је користио подрум.

Када се напријед наведене околности доведу у везу са одредбом члана 270. став 6. ПЗ, правилно су нижестепени судови судили, када су закључили да је поклон од стране друготуженог и његове мајке Б.Ђ.2., учињен тужитељици и првотуженом и да стога представља њихову брачну имовину, без обзира на то што је поклон примио првотужени и на чињеницу што су му поклон учинили блиски сродници, његов отац и бака, јер из садржаја уговора не произлази да је изричито само првотуженом уручен поклон. Из напријед наведених разлога, и по налажењу овог суда, у описаној чињеничној и правној ситуацији тужени нису доказали да је поклон учињен само првотуженом, нити то из околности конкретног случаја (које су претходиле закључењу брака између тужитељице и првотуженог и које су трајале до и од њиховог уселења у предметне некретнине, па до фактичког прекида брачне заједнице), произлази.

Стога, код предњег утврђења, нема мјеста даљњим ревизионим наводима којим се указује на исказ друготуженог који је током поступка пред првостепеним судом изјавио, а то понавља и у ревизији, да је уговор о поклону закључен искључиво да би првотужени подигао кредит у корист фирме друготуженог, па како сагласно процесним правилима о терету доказивања прописаним чланом 102. став 1. ЗПП, у вези са члановима 7. став 1. и 123. став 1. истог закона, свака странка треба да изнесе све чињенице потребне за образложење својих приједлога и да понуди доказе потребне за утврђивање својих навода, а тужени ту тврдњу нису доказали.

С обзиром на садржај уговора о поклону од 12.2.2002. године, без значаја је за правилност побијане пресуде указивање у ревизији на („по мишљењу ревидента интересантно“) питање статуса и судбине друготуженог који је остао као сувласник са $\frac{1}{4}$ дијела на предметним некретнинама, чији сувласнички дио и није предмет овога спора.

Побијана пресуда садржи ваљане разлоге у погледу правног значаја уговора о поклону „којим је првотужени вратио предметне некретнине друготуженом“, за одлуку у овом спору, које као правилне прихвата и овај суд, па се указује беспотребним понављање, с тим у вези већ датих разлога.

Када се има у виду предмет овога спора, чињенични наводи тужбе и правни основ на којем се заснива тужбени захтјев, без утицаја је за правилност побијане пресуде тврдња ревидената да је допринос у градњи предметног објекта од стране друготуженог овом туженом требало признати у укупном обиму заједничке имовине тужитељице и првотуженог.

Без значаја је за правилност побијане пресуде указивање у ревизији на парницу која се води по тужби - овдје тужитељице, против тужених, који су и овдје тужени, код

Основног суда у Бањој Луци под бројем означеним у ревизији, у којој је предмет спора уговор о поклону 25.12.2009. године, како су правилно везано за исто питање, судили и нижестепени судови.

Побијана пресуда садржи ваљане разлоге о одлучним чињеницама, и по оцјени овога суда задовољава правни стандард образложења судске одлуке, па ревизиони приговор да је иста захваћена повредом одредбе члана 191. став 4. ЗПП, није основан.

Према изложеном, побијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији, а ни оних на које овај суд пази по службеној дужности, из којих разлога је, на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Горјана Попадић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић